НОВАЯ ЭРА НАУКИ И ЗНАНИЙ
МЕЖДУНАРОДНЫЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ
global-science-review.com
editor@global-science-review.com

O‘ZBEKISTONDA YOSHLAR BANDLIGI VA IQTISODIY O‘SISH KO‘RSATKICHLARI BO‘YICHA STATISTIK TAHLIL

Nizomov Ruslan, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Moliya fakulteti, Moliya va moliyaviy texnologiyalar yo‘nalishi talabasi

Ilmiy rahbar: Nigora Axralovna, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, Statistika kafedrasi dotsenti, PhD

Annotatsiya. Maqolada O‘zbekistonda 2017–2025-yillarda yoshlar ishsizligi va real YaIM o‘sishi o‘rtasidagi bog‘liqlik statistik usullar bilan o‘rganilgan. Tahlil uchun Xalqaro mehnat tashkilotining 15–24 yoshli yoshlar ishsizligi bo‘yicha model baholari va Xalqaro valyuta jamg‘armasi hamda Milliy statistika qo‘mitasining YaIM ma’lumotlari olindi. Tavsifiy statistika, Pirson va Spirmen korrelyatsiyasi, juftlik regressiyasi va Oken qonuniga asoslangan farqlar modeli qo‘llandi. Ko‘rib chiqilgan davrda yalpi ichki mahsulot o‘rtacha 5,9 foizga o‘sgan, yoshlar ishsizligi esa 10,8–13,0 foiz oralig‘ida qolgan. Ikki ko‘rsatkich o‘rtasidagi korrelyatsiya manfiy ($r = -0{,}40$), ammo statistik ahamiyatga ega emas. Bu natija iqtisodiy o‘sish yoshlar uchun yangi ish o‘rinlariga sekin aylanayotganini ko‘rsatadi. Maqola oxirida ta’lim, hududiy bandlik va norasmiy sektor bo‘yicha takliflar berilgan.

Kalit so‘zlar: yoshlar bandligi, yoshlar ishsizligi, iqtisodiy o‘sish, YaIM, Oken qonuni, korrelyatsion tahlil, mehnat bozori.

Аннотация. В статье с помощью статистических методов исследована связь между безработицей среди молодёжи и ростом реального ВВП Узбекистана за 2017–2025 годы. Использованы модельные оценки МОТ по безработице молодёжи 15–24 лет, данные МВФ и Национального комитета по статистике. Средний рост ВВП составил 5,9%, безработица молодёжи держалась в пределах 10,8–13,0%. Коэффициент корреляции отрицательный ($r = -0{,}40$), но статистически незначим, что указывает на слабую трансляцию экономического роста в занятость молодёжи.

Ключевые слова: занятость молодёжи, безработица молодёжи, экономический рост, ВВП, закон Оукена, корреляционный анализ.

Abstract. The paper applies statistical methods to the link between youth unemployment and real GDP growth in Uzbekistan in 2017–2025. It uses ILO modelled estimates of unemployment among people aged 15–24 together with IMF and national statistics data on GDP. Average growth was 5.9%, while youth unemployment stayed between 10.8% and 13.0%. The correlation is negative ($r = -0.40$) but not statistically significant, which suggests that growth has passed into youth employment only weakly.

Keywords: youth employment, youth unemployment, economic growth, GDP, Okun's law, correlation analysis.

KIRISH

O‘zbekiston aholisining to‘rtdan bir qismidan ko‘prog‘i yoshlardir. Milliy statistika qo‘mitasi ma’lumotiga ko‘ra, 2025-yil 1-yanvar holatiga 14–30 yoshdagi yoshlar soni 9 630 556 kishini, ya’ni jami aholining 25,7 foizini tashkil etgan [1]. Har yili mehnat bozoriga yuz minglab bitiruvchilar kirib keladi. Ularni ish bilan ta’minlash davlat siyosatining doimiy masalalaridan biri bo‘lib qolmoqda.

Shu bilan birga, mamlakat iqtisodiyoti so‘nggi yillarda tez o‘smoqda. 2025-yilda YaIM real hisobda 7,7 foizga oshdi va bu 2021-yildan beri eng yuqori ko‘rsatkich bo‘ldi [2]. Umumiy ishsizlik ham pasaymoqda: Kambag‘allikni qisqartirish va bandlik vazirligi ma’lumotiga ko‘ra, 2023-yil o‘rtasida 8,1 foiz bo‘lgan ishsizlik darajasi 2025-yil birinchi yarmida 5,1 foizga tushgan [3].

Yoshlar ishsizligi esa bunday tez kamaymayapti. XMT model baholariga ko‘ra, 15–24 yoshli yoshlar orasida ishsizlik 2025-yilda 11,4 foiz bo‘lgan [4]. Bu umumiy ko‘rsatkichdan taxminan ikki baravar yuqori. Demak, iqtisodiy o‘sishning yoshlar bandligiga qanchalik ta’sir qilayotganini raqamlar asosida tekshirib ko‘rish kerak.

Tadqiqotning maqsadi 2017–2025-yillardagi ma’lumotlar asosida yoshlar ishsizligi va YaIM o‘sishi o‘rtasidagi statistik bog‘liqlikni baholash va undan amaliy xulosa chiqarishdir. Buning uchun quyidagi vazifalar qo‘yildi:

Mavzu bo‘yicha nazariy va empirik tadqiqotlarni ko‘rib chiqish.

Rasmiy va xalqaro manbalardan solishtirsa bo‘ladigan vaqt qatorlarini yig‘ish.

Tavsifiy statistika, korrelyatsiya va regressiya usullari bilan bog‘liqlikni baholash.

Natijalar asosida yoshlar bandligini oshirish bo‘yicha takliflar ishlab chiqish.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Iqtisodiy o‘sish va bandlik o‘rtasidagi bog‘liqlikni empirik o‘rgangan dastlabki ishlardan biri A. Okenning 1962-yilgi maqolasidir [5]. Oken AQSH ma’lumotlari asosida ishsizlik bir foiz punktga kamayishi uchun yalpi mahsulot o‘z salohiyatidan taxminan uch foiz tezroq o‘sishi kerakligini ko‘rsatgan. Keyinchalik bu nisbat "Oken qonuni" nomini oldi va turli mamlakatlar uchun qayta baholandi.

L. Bol, D. Li va P. Loungani 20 ta rivojlangan mamlakat ma’lumotlarida Oken koeffitsiyenti mamlakatlararo sezilarli farq qilishini aniqlagan [6]. Ularning xulosasiga ko‘ra, mehnat bozori qat’iy tartibga solingan va norasmiy sektor katta bo‘lgan iqtisodiyotlarda o‘sish bandlikka sekinroq o‘tadi. Yoshlar ishsizligi bo‘yicha N. O’Higgins yoshlar iqtisodiy tebranishlarga kattalarga qaraganda kuchliroq ta’sirchan ekanini, ular ishga birinchi bo‘lib olinmasligi va birinchi bo‘lib ishdan bo‘shatilishini qayd etgan [7].

O‘zbekiston bo‘yicha so‘nggi tadqiqotlar bir necha omilga e’tibor qaratadi. Jahon bankining yoshlar bandligiga bag‘ishlangan hisobotida ta’lim mazmuni va mehnat bozori talabi orasidagi nomuvofiqlik, ish tajribasining yo‘qligi, qishloq joylarda sifatli ish o‘rinlarining kamligi va norasmiy bandlikning yuqoriligi asosiy sabablar sifatida ko‘rsatilgan [8]. Yevropa ta’lim fondi (ETF) tahlilida 2020–2025-

yillarda 15–24 yoshli yoshlar ishsizligi 12,8 foizdan 11,4 foizga tushgani, ammo umumiy ishsizlikka nisbatan yuqori darajada qolayotgani qayd etilgan [9].

Mahalliy mualliflar ham demografik o‘sish, kasbiy ko‘nikmalar yetishmasligi va hududlar o‘rtasidagi iqtisodiy rivojlanish farqini yoshlar ishsizligining asosiy omillari deb hisoblaydi [10]. Norasmiy bandlik masalasida ham siljish bor: Iqtisodiy tadqiqotlar va islohotlar markazi (ITIM) ma’lumotiga ko‘ra, norasmiy bandlik ulushi 2017-yildagi 60 foizdan 2024-yilda 38 foizga tushgan [3].

Ko‘rib chiqilgan ishlarning aksariyati yoshlar ishsizligi sabablarini sifat jihatdan tahlil qiladi yoki bitta yilning kesimini oladi. O‘zbekiston uchun yoshlar ishsizligi va YaIM o‘sishining bir necha yillik qatorlarini bir-biri bilan miqdoriy solishtirgan ishlar kam. Ushbu maqola shu bo‘shliqni qisman to‘ldirishga qaratilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot 2017–2025-yillarni qamrab oladi. Boshlang‘ich yil sifatida 2017-yil tanlandi, chunki shu yildan valyuta bozori liberallashtirildi va iqtisodiy islohotlar faol bosqichga o‘tdi. Davr pandemiya yilini ham o‘z ichiga oladi, bu esa iqtisodiy tebranish paytida bandlik qanday o‘zgarishini ko‘rishga imkon beradi.

Ikki asosiy ko‘rsatkich olindi. Birinchisi, 15–24 yoshli yoshlar orasidagi ishsizlik darajasi. U Jahon bankining Jahon taraqqiyot ko‘rsatkichlari bazasida e’lon qilingan XMT model baholaridan olindi [4]. Ikkinchisi, real YaIMning yillik o‘sish sur’ati bo‘lib, 2017–2024-yillar uchun XVJning "World Economic Outlook" bazasidan [11], 2025-yil uchun Milliy statistika qo‘mitasining yakuniy ma’lumotidan [2] foydalanildi.

Yoshlar ishsizligi uchun milliy statistika emas, XMT model baholari tanlangani sabab bor. Milliy statistikada ishsizlikni hisoblash usuli davr davomida XMT tavsiyalariga yaqinlashtirib borildi. Shu sababli turli yillarda e’lon qilingan milliy qatorlar to‘g‘ridan-to‘g‘ri solishtirilmaydi: masalan, eski usulda 2020-yil uchun umumiy ishsizlik 10,5 foiz deb berilgan bo‘lsa, XMT baholashida bu

ko‘rsatkich 5,3 foiz [9]. Model baholari butun davr bo‘yicha bir xil usulda hisoblangani uchun vaqt qatorini tahlil qilishga yaroqliroq.

Tahlil uch bosqichda olib borildi. Avval har ikki qator bo‘yicha o‘rtacha qiymat, standart chetlanish va o‘zgaruvchanlik koeffitsiyenti hisoblandi. Keyin darajalar o‘rtasidagi bog‘liqlik Pirson korrelyatsiya koeffitsiyenti bilan baholandi:

$$r = \frac{\sum_{t=1}^{n}(g_t - \bar{g})(u_t - \bar{u})}{\sqrt{\sum_{t=1}^{n}(g_t - \bar{g})^2 \sum_{t=1}^{n}(u_t - \bar{u})^2}}$$

Bu yerda g_t – t yildagi real YaIM o‘sishi, u_t – shu yildagi yoshlar ishsizligi, n = 9. Natijani tekshirish uchun Spirmen rang korrelyatsiyasi ham hisoblandi, chunki kichik tanlamada u chetga chiqqan qiymatlarga kamroq sezgir.

Uchinchi bosqichda Oken qonunining farqlar ko‘rinishidagi modeli baholandi:

$$\Delta u_t = \alpha + \beta g_t + \varepsilon_t$$

Bu yerda Δu_t – yoshlar ishsizligining oldingi yilga nisbatan o‘zgarishi (foiz punktda), β – Oken koeffitsiyenti. Agar β manfiy va statistik ahamiyatli chiqsa, iqtisodiy o‘sish yoshlar ishsizligini kamaytiradi degan xulosa qilinadi. Hisob-kitoblar Python dasturlash tilidagi SciPy kutubxonasida bajarildi, ahamiyatlilik darajasi 0,05 deb olindi.

Tadqiqotning cheklovlari ham bor. Kuzatuvlar soni atigi 9 ta, shuning uchun koeffitsiyentlarning ishonchlilik oralig‘i keng. Bundan tashqari, XMT model baholari keyingi nashrlarda qayta ko‘rib chiqilishi mumkin.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tahlil uchun olingan boshlang‘ich ma’lumotlar 1-jadvalda keltirilgan.

1-jadval. O‘zbekistonda real YaIM o‘sishi va 15–24 yoshli yoshlar ishsizligi, 2017–2025-yillar

Yil	Real YaIM o‘sishi, %	Yoshlar ishsizligi, %	Ishsizlikning o‘zgarishi, f.p.
2017	4,4	12,9	–
2018	5,6	12,1	−0,81
2019	6,8	11,3	−0,80
2020	1,6	12,8	+1,57
2021	8,0	13,0	+0,19
2022	6,0	10,9	−2,18
2023	6,3	10,8	−0,09
2024	6,5	10,8	+0,05
2025	7,7	11,4	+0,57

Manba: YaIM 2017–2024 – XVJ World Economic Outlook [11]; 2025 – Milliy statistika qo‘mitasi [2]; yoshlar ishsizligi – XMT model baholari, Jahon banki WDI [4]. O‘zgarish ustuni muallif tomonidan hisoblangan.

Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, to‘qqiz yil davomida iqtisodiyot har yili o‘sgan. Eng past sur’at pandemiya yili 2020-yilda (1,6 %), eng yuqorisi tiklanish yili 2021-yilda (8,0 %) qayd etilgan. Yoshlar ishsizligi esa 10,8 va 13,0 foiz orasida tebranib turgan va aniq pasayish trendi faqat 2022-yildan keyin ko‘rinadi.

Tavsifiy statistika

2-jadval. Ko‘rsatkichlarning tavsifiy statistikasi (n = 9)

Ko‘rsatkich	O‘rtacha, %	Standart chetlanish, f.p.	Min., %	Maks., %	O‘zgaruvchanlik koeffitsiyenti, %
Real YaIM o‘sishi	5,88	1,93	1,6	8,0	32,8
Yoshlar ishsizligi	11,77	0,95	10,8	13,0	8,1

Manba: muallif hisob-kitobi.

YaIM o‘sishining o‘zgaruvchanligi yoshlar ishsizligiga qaraganda to‘rt baravardan ko‘proq. Boshqacha aytganda, iqtisodiy o‘sish sur’ati yildan yilga sezilarli o‘zgargan, yoshlar ishsizligi esa deyarli bir joyda turgan. Bu holatning o‘zi ikki ko‘rsatkich o‘rtasidagi bog‘liqlik kuchsiz bo‘lishi mumkinligiga ishora qiladi.

Korrelyatsion va regression tahlil

3-jadval. Yoshlar ishsizligi va YaIM o‘sishi o‘rtasidagi bog‘liqlikni baholash natijalari

Model	Koeffitsiyent	Standart xato	R^2	p-qiymat	n
Pirson korrelyatsiyasi (darajalar)	r = −0,40	–	–	0,28	9
Spirmen korrelyatsiyasi (darajalar)	ρ = −0,10	–	–	0,80	9
Regressiya: $u_t = a + b \cdot g_t$	b = −0,199	0,171	0,16	0,28	9
Oken modeli: $\Delta u_t = \alpha + \beta \cdot g_t$	β = −0,211	0,212	0,14	0,36	8
Pirson, 2020–2021-yillarsiz	r = −0,68	–	–	0,09	7

Manba: muallif hisob-kitobi.

Pirson koeffitsiyenti manfiy ishorali (r = −0,40), ya’ni o‘sish yuqori bo‘lgan yillarda yoshlar ishsizligi biroz pastroq bo‘lishga moyil. Ammo p = 0,28 bo‘lgani uchun bu bog‘liqlikni 5 foizlik darajada statistik ahamiyatli deb bo‘lmaydi. Spirmen koeffitsiyenti nolga yaqin (ρ = −0,10), demak yillarni o‘sish bo‘yicha tartiblaganda ishsizlikda izchil qonuniyat ko‘rinmaydi.

Regressiya tenglamasi quyidagicha chiqdi:

$$\hat{u}_t = 12{,}94 - 0{,}199\, g_t$$

Unga ko‘ra, YaIM o‘sishi 1 foiz punktga tezlashsa, yoshlar ishsizligi o‘rtacha 0,2 foiz punktga kamayadi. Model yoshlar ishsizligidagi o‘zgarishlarning faqat 16 foizini tushuntiradi.

Oken modelida β = −0,211. Bu koeffitsiyent ishorasi nazariyaga mos, lekin qiymati kichik va ahamiyatsiz (p = 0,36). Taqqoslash uchun, Bol va hammualliflar rivojlangan mamlakatlarda umumiy ishsizlik uchun Oken koeffitsiyentini Yaponiyadagi −0,15 dan Ispaniyadagi −0,85 gacha baholagan, AQSHda u taxminan −0,4 ga teng [6]. Yoshlar ishsizligi esa odatda o‘sishga umumiy ko‘rsatkichdan kuchliroq javob beradi [7]. O‘zbekistonda esa yoshlar bandligi o‘sishga kutilganidan sust javob bermoqda.

Natijalarni izohlash

Bog‘liqlikning kuchsizligini bir necha holat bilan izohlash mumkin. Birinchisi, pandemiya davridagi kechikish. 2021-yilda iqtisodiyot 8,0 foizga o‘sdi, ammo yoshlar ishsizligi davr bo‘yicha eng yuqori nuqtaga (13,0 %) chiqdi. Ishsizlik faqat 2022-yilda 2,2 foiz punktga keskin tushdi. Demak, mehnat bozori iqtisodiy tiklanishga bir yil kechikib javob bergan. 2020 va 2021-yillar tanlamadan chiqarilganda korrelyatsiya −0,68 gacha kuchayadi va ahamiyatlilik chegarasiga yaqinlashadi ($p = 0,09$).

Ikkinchisi, o‘sishning tarkibi. 2025-yilda YaIM o‘sishiga eng katta hissani xizmatlar (+8,5 %) va sanoat (+6,8 %) qo‘shgan, qurilish 14 foizga o‘sgan [12]. Shu yili yoshlar ishsizligi 10,8 foizdan 11,4 foizga ko‘tarilgan. Investitsiyalar tarkibida to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar ulushi yuqori [12], bunday loyihalar ko‘pincha kapital talab qiladi va malakali mutaxassislarni yollaydi. Endi o‘qishni bitirgan, tajribasi yo‘q yosh uchun bunday ish o‘rinlariga kirish qiyin.

Uchinchisi, tashqi mehnat migratsiyasi va norasmiy bandlik. 2025-yil ikkinchi choragida band aholining 12 foizi, ya’ni 1,8 mln kishi xorijda ishlagan, 33 foizi esa norasmiy sektorda band bo‘lgan [3]. Mamlakat ichida ish topa olmagan yoshlarning bir qismi chet elga ketadi va rasmiy ishsizlar qatoriga kirmaydi. Bu ham statistikadagi ishsizlik darajasining o‘sishga sezgirligini pasaytiradi.

Yoshlar va umumiy ishsizlik o‘rtasidagi farq ham saqlanib qolmoqda. XMT baholariga ko‘ra, 2020-yilda umumiy ishsizlik 5,3 foiz, yoshlar ishsizligi 12,8 foiz bo‘lgan, 2025-yilda bu ko‘rsatkichlar mos ravishda 4,6 va 11,4 foizni tashkil etgan [9]. Nisbat ikkala yilda ham taxminan 2,4–2,5 baravar. Demak, umumiy bandlikdagi yaxshilanish yoshlarga ham yetib bormoqda, ammo yoshlarning nisbiy holati o‘zgarmagan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

2017–2025-yillarda O‘zbekiston iqtisodiyoti o‘rtacha 5,9 foiz sur’at bilan o‘sgan, 15–24 yoshli yoshlar ishsizligi esa 10,8–13,0 foiz oralig‘ida qolgan. Ikki

ko‘rsatkich o‘rtasidagi korrelyatsiya manfiy (r = −0,40), lekin statistik ahamiyatsiz. Oken modelida YaIM o‘sishining 1 foiz punktga tezlashishi yoshlar ishsizligini atigi 0,2 foiz punktga kamaytirishi baholandi. Bu natija iqtisodiy o‘sish yoshlar bandligiga to‘liq o‘tmayotganini ko‘rsatadi.

Pandemiyadan keyingi tiklanish davrida mehnat bozori o‘sishga taxminan bir yil kechikib javob bergan. 2025-yilda yuqori o‘sish (7,7 %) yoshlar ishsizligining 0,6 foiz punktga oshishi bilan bir vaqtda kuzatildi. Yoshlar ishsizligi umumiy ishsizlikdan 2,4–2,5 baravar yuqoriligicha qolmoqda.

Natijalar asosida quyidagi takliflar ishlab chiqildi:

Kasbiy ta’lim va oliy ta’lim dasturlarini ish beruvchilar bilan birgalikda ishlab chiqish. Ayniqsa qurilish, xizmatlar va axborot texnologiyalari sohalarida talabalarni o‘qish davomida ishlab chiqarish amaliyotiga jalb qilish yoshlarning ish tajribasi yo‘qligi muammosini kamaytiradi.

Davlat dasturlari va yirik investitsiya loyihalari bo‘yicha qarorlarda yaratiladigan ish o‘rinlari soni bilan birga ularga yoshlar qancha ulushda olinishini ham ko‘rsatkich sifatida belgilash. Bunda birinchi ish joyiga qabul qilingan yoshlar uchun ijtimoiy soliq bo‘yicha vaqtinchalik imtiyoz berish mumkin.

Yoshlar ulushi yuqori bo‘lgan hududlarda (Qoraqalpog‘iston Respublikasi, Jizzax, Xorazm, Qashqadaryo, Samarqand va Surxondaryo viloyatlarida yoshlar aholining 26,6–26,9 foizini tashkil etadi [1]) kichik biznes va oilaviy tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash dasturlarini kuchaytirish.

Norasmiy sektorda ishlayotgan yoshlarni rasmiy bandlikka o‘tkazish uchun soddalashtirilgan ro‘yxatdan o‘tish va o‘zini o‘zi band qilish rejimini kengaytirish.

Yoshlar bandligi statistikasini hududlar, ta’lim darajasi va yosh guruhlari (15–19, 20–24, 25–30 yosh) kesimida choraklik e’lon qilish. Bu kelgusi tadqiqotlarda kuzatuvlar sonini oshirib, ishonchliroq ekonometrik baholash imkonini beradi.

Kelgusida ushbu tahlilni hududlar kesimidagi panel ma’lumotlar va choraklik qatorlar asosida davom ettirish maqsadga muvofiq. Bunday ma’lumotlarda o‘sish va bandlik o‘rtasidagi kechikishli bog‘liqlikni ham alohida baholash mumkin bo‘ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi. O‘zbekistonda yoshlar soni qancha? // stat.uz, 2025. URL: https://stat.uz/uz/matbuot-markazi/qo-mita-yangiliklar/63005-o-zbekistonda-yoshlar-soni-qancha
2. O‘zbekiston iqtisodiyoti 2025-yilda 7,7 foizga o‘sdi // Spot.uz, 22.01.2026. URL: https://www.spot.uz/oz/2026/01/22/economic-growth/; Milliy statistika qo‘mitasi. YaIM hajmi va o‘sish sur’atlari, 2025-yil yanvar–dekabr. URL: https://stat.uz/img/news/analitika-vvp_zb-lotin_p30500.pdf
3. O‘zbekistonda ishsizlik darajasi 5,1 foizga tushdi // Spot.uz, 14.08.2025. URL: https://www.spot.uz/oz/2025/08/14/unemployment/
4. World Bank. World Development Indicators: Unemployment, youth total (% of total labor force ages 15–24) (modeled ILO estimate), SL.UEM.1524.ZS // FRED, Federal Reserve Bank of St. Louis, 25.02.2026. URL: https://fred.stlouisfed.org/data/SLUEM1524ZSUZB
5. Okun A. M. Potential GNP: Its Measurement and Significance // Proceedings of the Business and Economic Statistics Section, American Statistical Association. 1962. P. 98–104.
6. Ball L., Leigh D., Loungani P. Okun’s Law: Fit at 50? // Journal of Money, Credit and Banking. 2017. Vol. 49, No. 7. P. 1413–1441.
7. O’Higgins N. Youth Unemployment and Employment Policy: A Global Perspective. Geneva: International Labour Office, 2001.
8. World Bank. Youth Employment in Uzbekistan: Opportunities and Challenges. Washington, 2021.
9. European Training Foundation. Uzbekistan: Active Labour Market Measures for Youth. Working paper / A. Tureniyazova, Sh. Nurdinova. 2026. URL:

https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/2026-07/Country%20Analysis%20ALMP_Uzbekistan_Final_UZB.pdf

10. Toshbekova N. R. Youth unemployment in Uzbekistan: causes, consequences and recommendations // Synchronized Chaos, 2025. URL: https://synchchaos.com/essay-from-toshbekova-nozima-rasul-qizi/
11. International Monetary Fund. World Economic Outlook Database: Uzbekistan, Real GDP growth (NGDP_RPCH). April 2026.
12. 2025-yilda O‘zbekiston YIM hajmi 1,849 kvadrillion so‘mni tashkil etdi // Spot.uz, 23.01.2026. URL: https://www.spot.uz/oz/2026/01/23/gdp-25/